JOSEF SUK: POHÁDKA / FAIRY TALE

LEOŠ JANÁČEK: ŠÁRKA

11. 11. 2026, 19:00
→ Mahenovo divadlo
11 November 2026, 7 p.m.
→ Mahen Theatre

Christopher Ward – dirigent / conductor

OBSAZENÍ / CAST:
Šárka – **Mária Porubčinová**
Ctirad – **Aleš Briscein**
Přemysl – **Svatopluk Sem**
Lumír – **Daniel Matoušek**

Sbor Národního divadla / National Theatre Chorus
Lukáš Kozubík – sbormistr / choirmaster
Orchestr Národního divadla / National Theatre Orchestra
Alexej Rosík – koncertní mistr / concert master

PROGRAM

Josef Suk:

Pohádka, op. 16 / suita pro velký orchestr na motivy hudby k Zeyerově dramatické pohádce *Radúz a Mahulena*

1. O věrném milování Radúze a Mahuleny a jejich strastech (O neustálé lásce Radúze a Mahuleny a jejich zkouškách)
2. Intermezzo: Hra na labutě a pávy
3. Intermezzo: Smuteční hudba (Smuteční hudba)
4. Runy kletba a jak byla láskou zrušena (Runova kletba a jak ji zlomila pravá láska)

Přestávka

Leoš Janáček:

Šárka (koncertní provedení), JW I/1 /
Opera o třech jednáních na libreto Julia Zeyera (verze 1919)

Ve spolupráci s autorem upravil a třetí jednání instrumentoval Osvald Chlubna.

Úvod
1. jednání
2. jednání
3. jednání

PROGRAMME

Josef Suk:

Fairy Tale, Op. 16 / Suite for large orchestra on themes from the music to Julius Zeyer's dramatic fairy tale *Radúz and Mahulena*

1. About the Constant Love of Raduz and Mahulena and their Trials
2. Intermezzo: Playing at Swans and Peacocks
3. Intermezzo: Funeral Music
4. Runa's Curse and How it was Broken by True Love

Intermission

Leoš Janáček:

Šárka (concert performance), JW I/1 /
Opera in three acts on a libretto by Julius Zeyer (version 1919)

Orchestration of the third act and arrangement in cooperation with the composer by Osvald Chlubna.

Introduction
Act I
Act II
Act III

— — —

Mnohá z hudebních děl byla inspirována mytologií, pověstmi a pohádkovými příběhy. Nejinak tomu bylo u českých skladatelů. Společným pojítkem dvou děl uváděných na tomto koncertu je nejenom téma starobylé pohádky a české mytologie, ale také osobnost autora obou textů, básníka, prozaika a dramatika Julia Zeyera. A je tu ještě přátelství a vzájemný respekt skladatelů Leoše Janáčka a Josefa Suka. Byl to právě Suk, kdo upozornil v roce 1916 Maxe Broda na představení *Její pastorkyně* v Národním divadle a stál tak u zrodu Janáčkova mezinárodního uznání. Janáček zase věnoval Josefu Sukovi, členovi Českého kvarteta a zeti Janáčkova přítele Antonína Dvořáka, svůj první smyčcový kvartet. Jejich vzájemná korespondence je plná porozumění a oboustranné úcty.

Když v roce 1896 dokončil Julius Zeyer (1841–1901) svou poetickou divadelní hru na motivy starodávné slovenské lidové pohádky, požádal o zkomponování scénické hudby mladého skladatele **Josefa Suka** (1874–1935), žáka Antonína Dvořáka. Obrátil se na něj z podnětu manželky architekta Josefa Hlávky, a nápad to byl vpravdě vizionářský, protože námět a charakter hry se dokonale snoubily se Sukovým poetickým, lyrickým hudebním jazykem. Mladý skladatel měl zatím zkušenosti především s klavírní a komorní hudbou a doposud zkomponoval pouze dvě orchestrální díla, *Dramatickou ouverturu* a *Pohádku zimního večera*. Přesto dokázal ve scénické hudbě k *Radúzovi a Mahuleně* vytvořit jedno z nejpůsobivějších hudebních děl přelomu devatenáctého a dvacátého století. Zúročil v ní svou nesmírně bohatou invenci vystavěnou na melodických tématech a jejich následném zpracování, místy s použitím odvážné harmonie. Ačkoliv zde cítíme vliv Smetany a především Dvořáka, celek tvoří nezaměnitelný, velmi osobitý Sukův hudební jazyk. Jeho na jedné straně křehkost, ale i monumentalita a dramatičnost jako by zapadaly do světa formující se secese. Premiéra 3. dubna 1898

v pražském Národním divadle, pod taktovkou Adolfa Čecha, měla velký úspěch. Rok poté se Suk rozhodl scénickou hudbu přepracovat v suitu nazvanou *Pohádka*, která zazněla poprvé 7. února 1901 v Rudolfinu v podání České filharmonie pod vedením Oskara Nedbala. Sám skladatel později na svou hudbu k *Radúzovi a Mahuleně* zavzpomínal: *„Jaro v duši, jako v hudbě. Mohu říci, že jsem se v hudbě k Radúzovi a Mahuleně našel a že toto dílo působilo na mou tvorbu po celou řadu let. Netušil jsem ovšem, že motivy lásky i motiv smrti, obsažené v hudbě k Radúzovi, budou mne provázet v době uměleckého zrání až do konce.“*

Opera *Šárka* **Leoše Janáčka** (1854–1928) na Zeyerovo stejnojmenné „hudební drama“ vznikala o deset let dříve. Na text, který vyšel v roce 1887 v České Thalii, upozornil Janáčka Karel Sázavský a skladatel se ihned pustil do práce. Byla to pro něj zcela nová situace. Nejenže šlo v jeho případě o první operu, ale také bezmála první práci s orchestrální partiturou. Janáček rozvrhl operu do dvou dějství s proměnou a poměrně rozsáhlou předehrou, přičemž citelně zasáhl do Zeyerova dramatu, provedl v něm rozsáhlé škrty a úpravy se dotkly také Zeyerova básnického jazyka. Ze změn je patrné, jak třiatřicetiletý Janáček podřídil libreto dramatickému spádu, jak to známe z jeho pozdějších oper. V duchu svého přesvědčení vyškrtal a upravil vše, co by jakkoliv brzdilo děj nebo by vedlo k dějové nejednoznačnosti, a tím i k nesrozumitelnosti. Jakmile dokončil klavírní výtah, zaslal jeho opis k posouzení Antonínu Dvořákovi. Za Dvořákem se pak i rozjel a jeho hodnocení dopadlo dle Janáčkových slov *„dosti dobře“*. Obratem pak požádal autora libreta Julia Zeyera o souhlas se zhudebněním – a tady narazil, Zeyer mu souhlas neudělil. Janáček se na slavného básníka velmi zlobil, také proto, že jeho odpověď byla dosti ostrá a arogantní, ale to zřejmě patřilo k Zeyerově osobnosti. Ve skutečnosti se však Zeyer ani tolik nebránil přenechání textu Janáčkovi, spíše už byl z putování svého hudebního dramatu od jednoho skladatele ke druhému trochu unavený. Původně jej napsal pro Dvořáka, který ho odmítl, a ani Smetana libreto nepřijal. Janáčka Zeyer neznal, a tak požádal o radu V. V. Zeleného, redaktora prosmetanovsky zaměřeného časopisu Dalibor, jenž však měl s Janáčkem vážné spory

a považoval ho za protismetanovsky orientovaného. Není divu, že Zelený Janáčka v dopisech Zeyerovi vylíčil v těch nejhorších barvách. Ale Janáček i přes zamítavé Zeyerovo stanovisko v práci na své operní prvotině neustal. Druhou verzi *Šárky* dokončil v první polovině roku 1888, přičemž opera zůstala nadále rozvržena do dvou jednání s proměnou. V této fázi Janáček první dvě jednání zinstrumentoval a partituru předal k opisu Josefu Štrossovi. Novou předehru patrně přímo instrumentoval, poněvadž se nedochovala žádná klavírní předloha. Instrumentaci proměny, tedy dnešního třetího jednání, ovšem již nevypracoval. Patrně naplno pochopil Zeyerův nezvratný postoj a operu odložil.

Uplynulo bezmála třicet let a sám Janáček na *Šárku* téměř zapomněl. Ve vrcholících přípravách na premiéru *Její pastorkyně* ve Vídni, která se uskutečnila v únoru 1918 a znamenala rozhodný krok k prosazení skladatele na světové operní scény, napsal 14. ledna 1918 své přítelkyni, představitelce první pražské Kostelničky Gabriele Horvátové: *„… Hledal jsem cosi v truhle a našel jsem partituru I. a II. jed. své Šárky. Ani jsem o tom nevěděl, že to bylo hotovo i v partituře…“* V následujícím období skladatel operu zrevidoval a nechal poslední jednání (původní proměnu) instrumentovat svým žákem Osvaldem Chlubnou. Dopisem z 20. října 1918 požádal Českou akademii, která byla dědičkou literárních práv zemřelého Julia Zeyera, o udělení souhlasu s užitím textu *Šárky* – a ta mu obratem vyhověla.

Premiéra Janáčkovy první opery *Šárka* se tak konala až 11. listopadu 1925 v brněnském divadle Na hradbách (v programu byla uvedena jako bohatýrská zpěvohra), kdy byl spolu s ní uveden *Don Juan* Christopha Willibalda Glucka. Přijetí bylo velmi nadšené a srdečné, o čemž svědčí dobová kritika vyzdvihující povětšinou novost díla se zřetelnými zárodky *Její pastorkyně*, ovšem upozorňující na problematičnost Zeyerova libreta. To bylo první a zároveň poslední nastudování *Šárky* za skladatelova života. Janáček si své operní prvotiny nesmírně považoval a v roce 1924 napsal: *„A Šárka? Všechno v ní je tak blízké mým posledním pracím!“*

Jiří Zahrádka

Many musical works have been inspired by mythology, legends and fairy tales, and this has also been the case with Czech composers. The two works from this concert are linked not only by their themes of ancient fairy tales and Czech mythology, but also by the author of both texts – the poet, novelist and playwright Julius Zeyer. Another connection is the friendship and mutual respect between the composers Leoš Janáček and Josef Suk. It was Suk who drew Max Brod's attention to a performance of *Jenůfa* at the National Theatre in 1916, thereby helping to lay the foundations for Janáček's international recognition. Janáček, in turn, dedicated his first string quartet to Josef Suk, a member of the Czech Quartet and son-in-law of Janáček's friend Antonín Dvořák. Their correspondence is full of mutual understanding and respect.

When Julius Zeyer (1841–1901) completed his poetic play based on an ancient Slovak folk tale in 1896, he approached the young composer **Josef Suk** (1874–1935), a pupil of Antonín Dvořák, to write the incidental music. He did so at the suggestion of the wife of the architect Josef Hlávka, and the idea proved truly visionary, as the subject matter and character of the play were perfectly suited to Suk's poetic, lyrical musical language. Until then, the young composer's experience had been primarily with piano and chamber music, and he had written only two orchestral works, the *Dramatic Overture* and *A Winter Evening's Tale*. Nevertheless, with his incidental music for *Raduz and Mahulena*, he succeeded in creating one of the most evocative musical works of the turn of the twentieth century. In this work, he employed his extraordinarily rich inventiveness, developing melodic themes and subjecting them to further elaboration, at times introducing daring harmonies. Although the influence of Smetana and, above all, Dvořák can be felt, the music as a whole speaks in Suk's unmistakable and highly

individual musical language. Its delicacy on the one hand, and its monumentality and dramatic power on the other, seem perfectly attuned to the emerging world of Art Nouveau. The premiere on 3 April 1898 at the National Theatre in Prague, conducted by Adolf Čech, was a great success. A year later, Suk decided to rework the incidental music into a suite entitled *A Fairy Tale*, which was first performed on 7 February 1901 at the Rudolfinum by the Czech Philharmonic under the baton of Oskar Nedbal. The composer himself later recalled his music for *Raduz and Mahulena*: *"Spring in my soul, as in my music. I can say that it was in the music for* Raduz and Mahulena *that I found myself, and that this work influenced my compositions for many years. Little did I realise, however, that the themes of love and death contained in the music for* Raduz *would accompany me throughout my artistic development, right to the very end."*

Leoš Janáček (1854–1928) had begun work on his opera *Šárka*, based on Zeyer's "musical drama" of the same name, ten years earlier. Janáček's attention was drawn to the text, published in Česká Thalia in 1887, by Karel Sázavský, and the composer immediately set to work. This was entirely new territory for him. Not only was it his first opera, but it was also virtually his first experience of writing an orchestral score. Janáček structured the opera in two acts with a change of scene and a fairly substantial overture, making considerable alterations to Zeyer's drama, including extensive cuts and changes to the poet's language. These revisions reveal how the thirty-three-year-old Janáček subordinated the libretto to the demands of dramatic momentum, as we know from his later operas. True to his convictions, he cut or revised anything that might slow the action or introduce ambiguity into the plot, thereby making it difficult to follow. As soon as he had completed the piano reduction, he sent a copy to Antonín Dvořák for his assessment. He subsequently travelled to see Dvořák in person and, according to Janáček, the composer's assessment was *"quite favourable"*. He then promptly asked Julius Zeyer, the author of the libretto, for permission to set it to music – but here he encountered an obstacle, as Zeyer refused to grant his

consent. Janáček was furious with the celebrated poet, not least because his reply was rather brusque and arrogant, although this seems to have been characteristic of Zeyer's personality. In reality, however, Zeyer was not so much opposed to allowing Janáček to use his text as somewhat weary of seeing his musical drama being passed from one composer to another. He had originally written it for Dvořák, who rejected it, while Smetana had likewise declined the libretto. Zeyer did not know Janáček and therefore sought the advice of V. V. Zelený, editor of the pro-Smetana journal Dalibor. Zelený, however, had been involved in serious disputes with Janáček, whom he regarded as an opponent of Smetana. It is hardly surprising, then, that Zelený painted Janáček in the worst possible light in his letters to Zeyer. Despite Zeyer's refusal, Janáček continued working on his first opera. He completed the second version of *Šárka* in the first half of 1888, retaining its structure of two acts with a change of scene. At this stage, Janáček orchestrated the first two acts and handed the score to Josef Štross to be copied. He probably orchestrated the new overture directly, as no piano version has survived. However, he never completed the orchestration of the change-of-scene section, which now constitutes the third act. It seems that he had finally come to realise that Zeyer would not budge, and he set the opera aside.

Almost thirty years passed, and Janáček had all but forgotten about *Šárka*. Amid the final preparations for the Vienna premiere of *Jenůfa*, which took place in February 1918 and marked a decisive step towards establishing the composer on the world's opera stages, he wrote to his friend Gabriela Horvátová, the first Kostelnička in Prague, on 14 January 1918: "*... I was looking for something in the trunk and came across the scores of Acts 1 and 2 of my Šárka. I had no idea that I had even completed the orchestral scores*..." In the period that followed, the composer revised the opera and entrusted the orchestration of the final act (originally the change-of-scene section) to his pupil Osvald Chlubna. In a letter dated 20 October 1918, he asked the Czech Academy, which had inherited the literary rights of the

deceased Julius Zeyer, for permission to use the text of *Šárka* – a request that was promptly granted.

The premiere of Janáček's first opera, *Šárka*, thus did not take place until 11 November 1925 at the Na hradbách Theatre in Brno (where it was described in the programme as a heroic opera), where it was performed alongside Christoph Willibald Gluck's *Don Juan*. The reception was extremely enthusiastic and warm, as is showb by the contemporary reviews which generally praised the work's originality and the clear foreshadowing of *Jenůfa*, while also pointing to the shortcomings of Zeyer's libretto. This was the first and only production of *Šárka* during the composer's lifetime. Janáček held his first opera in exceptionally high regard, writing in 1924: *"And Šárka? Everything in it is so close to my most recent works!"*

Jiří Zahrádka

Christopher Ward

DIRIGENT

Dirigent Christopher Ward, rodák z Londýna, se profiluje jako mimořádně všestranný hudebník. Jeho dynamické, charismatické a strhující vystupování na dirigentském pódiu spolu s kreativním sestavováním programů, podporou soudobé hudby a nápaditými vzdělávacími iniciativami mu vynesly uznání jak ze strany kritiků, tak i veřejnosti.

Christopher Ward zahájil svou hudební dráhu na Oxfordské univerzitě a na Guildhall School of Music and Drama. Základy jeho kariéry položila raná spolupráce s Oxfordskou filharmonií a sborem, Bachovým sborem a New Chamber Opera.

V roce 2004 se vydal do zahraničí, kde získal cenné zkušenosti v Mezinárodním operním studiu v Curychu, než si za své umělecké působiště zvolil Německo, kde od roku 2005 působil jako sólový korepetitor a kapelník ve Staatstheater Kassel. Pozornost na sebe upoutal nejen několika novými inscenacemi, ale také dirigováním Staatsorchestru Kassel na řadě koncertů.

Mezi jeho formativní zkušenosti patřila také spolupráce se sirem Simonem Rattlem a Berlínskou filharmonií při inscenaci Wagnerova *Zlata Rýna* na hudebním festivalu v Aix-en-Provence v roce 2006, přičemž tato spolupráce pokračovala v Berlíně a Salcburku (Velikonoční festival).

V roce 2009 nastoupil Christopher Ward do mezinárodně renomované Bavorské státní opery jako kapelník a hudební asistent Kenta Nagana, kde dirigoval řadu premiér a koncertů a spolupracoval s Bavorským státním orchestrem a operními studii v Mnichově a milánské La Scale. V roce 2014 pak převzal funkci prvního kapelníka v Saarländisches Staatstheater, kde dirigoval různé nové inscenace, jejichž operní repertoár sahal od Rameauovy barokní opery *Platée* přes díla Webera a Verdiho až po německou premiéru soudobého díla Haase *Bluthaus*. Jako hostující dirigent vystoupil ve Staatsoper Hamburg, Deutsche

Oper am Rhein, Komische Oper, Oper Graz a Státní opeře v Praze. Režíroval také světové premiéry na Mezinárodním hudebním festivalu Pražské jaro a Letním festivalu v Bregenzu a v roce 2019 na poslední chvíli převzal světovou premiéru díla *Babylon* Jörga Widmanna ve Staatsoper Unter den Linden v Berlíně.

Jeho nahrávky u vydavatelství Naxos a Capriccio sklidily mezinárodní uznání a získaly několik nominací na cenu Opus Klassik. Zahrnují spolupráci s Rundfunk Sinfonieorchester Berlin, Gürzenich Orchester Köln, ORF Vienna Radio Symphony Orchestra a Deutsche Staatsphilharmonie Rheinland-Pfalz. Mezi významná alba z roku 2022 patřila světová premiéra dlouho zapomenuté hudby Lea Blecha a účast ve filmu Fatiha Akina *Rheingold*.

Christopher Ward zastává od roku 2018 funkci generálního hudebního ředitele v Theater und Sinfonieorchester Aachen. Zde posunul hudební laťku prostřednictvím nesčetných inscenací a koncertů a se Sinfonieorchester Aachen pravidelně vystupuje v Kölner Philharmonie a v amsterdamské Concertgebouw. Vedle zaměření na soudobou hudbu se v rámci jedné z jeho vlajkových iniciativ zrodil barokní ansámbl hrající na dobové nástroje, který vzešel z řad samotného orchestru.

CONDUCTOR

London-born conductor Christopher Ward has proven himself to be a highly versatile musician. His dynamic, charismatic and compelling presence on the podium alongside his creative programming, support for contemporary music and imaginative education initiatives have won him praise from critics and public alike.

Christopher Ward begun his musical journey at Oxford University and the Guildhall School of Music and Drama. Early collaborations with Oxford's Philharmonia & Chorus, Bach Choir, and New Chamber Opera laid the foundation for his career.

Venturing abroad in 2004, he gained valuable experience at the International Opera Studio of Zurich Opera before making Germany his artistic home, serving as Solorepetitor and Kapellmeister at Staatstheater Kassel from 2005. Christopher not only

gained attention with several new productions but also conducted the Staatsorchester Kassel in a variety of concerts.
A formative experience also involved assisting Sir Simon Rattle with the Berliner Philharmonic in a production of Wagner's *Das Rheingold* at the Aix-en-Provence Music Festival in 2006, continuing this association in Berlin and Salzburg (Easter Festival).

In 2009, Christopher joined the internationally renowned Bavarian State Opera as Kapellmeister and musical assistant to Kent Nagano, conducting many premieres and concerts, and collaborating with the Bayerische Staatsorchester and opera studios of Munich and La Scala, Milan. He then assumed the role of 1. Kapellmeister at Saarländisches Staatstheater in 2014, where he conducted various new productions, spanning the operatic repertoire from Rameau's baroque opera *Platée* through works by Weber and Verdi to the contemporary German premiere of Haas' *Bluthaus*. As a guest conductor, he has appeared at Staatsoper Hamburg, Deutsche Oper am Rhein, Komische Oper, Oper Graz and Staatsoper Prag. He also directed world premieres at Prague Spring International Music Festival and Bregenz Summer Festival, and in 2019 took over at short notice the world premiere of Jörg Widmann's *Babylon*.

His recordings with Naxos and Capriccio have gained international acclaim and received several Opus Klassik nominations. They include collaborations with Rundfunk Sinfonieorchester Berlin, Gürzenich Orchester Köln, ORF Vienna Radio Symphony Orchestra, and Deutsche Staatsphilharmonie Rheinland-Pfalz. Notable releases in 2022 featured the world premiere of Leo Blech's long forgotten music and an appearance in Fatih Akin's film *Rheingold*.

Christopher Ward has held the position of Generalmusikdirektor at Theater and Sinfonieorchester Aachen since 2018. Here he has developed the musical standards through countless productions and concerts, appearing regularly with Sinfonieorchester Aachen at the Kölner Philharmonie and Amsterdam Concertgebouw. Alongside maintaining a focus on contemporary music, a flagship initiative developed a baroque ensemble playing on period instruments from within the orchestra.

Mária Porubčinová

ŠÁRKA

Mária Porubčinová je etablovaná operní a koncertní umělkyně na Slovensku i v zahraničí. Zpěv vystudovala na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě u prof. Z. Livorové, během studia absolvovala také mistrovské kurzy u Z. Livorové, M. Hajossyové, N. Kniplové a P. Dvorského. Zúčastnila se několika mezinárodních soutěží. Na Mezinárodní pěvecké soutěži Mikuláše Schneidera-Trnavského v Trnavě získala Cenu za nejlepší interpretaci díla slovenského autora, v roce 2008 byla finalistkou soutěže Montserrat Caballé v Zaragoze. V roce 2009 obsadila třetí místo na Hans Gabor Belvedere Singing Competition ve Vídni a získala 1. místo a Cenu publika na Competizione della opera v Drážďanech. Jevištní debut absolvovala již během studia v titulní roli Dvořákovy *Rusalky* na scéně Janáčkovy opery v Brně. Ve Státní opeře v Banské Bystrici účinkovala v Orffově *Moudré ženě*, Suchoňově *Krútňavě* a Pucciniho *Sestře Angelice*, s níž se představila také v SND v Bratislavě. Zde nastudovala rovněž Katrenu v *Krútňavě*, Mařenku v *Prodané nevěstě* (Cena Literárního fondu, nominace na Dosky 2009), Mimi v *Bohémě*, Rusalku, Aidu a titulní roli v Smetanově *Hubičce* (2024). Spolupracovala také se Staatstheater Braunschweig, kde účinkovala v Gomesově *Salvatoru Rosovi*, Mascagniho *Isabeau* a Weberově *Čarostřelci*. Pravidelně vystupuje na koncertních pódiích, mimo jiné se Slovenskou filharmonií a ŠKO Žilina. Jako Chrysothemis vystoupila ve Straussově *Elektře* pod taktovkou Juraje Valčuhy. V roce 2023 debutovala jako Libuše v Smetanově *Libuši* v Národním divadle v Praze pod taktovkou Roberta Jindry. Později tuto roli ztvárnila také na Smetanovském cyklu v Ostravě.

ŠÁRKA

Mária Porubčinová is an established opera and concert singer both in Slovakia and internationally. She studied singing at the Academy of Performing Arts in Bratislava under Professor Z. Livorová and also attended masterclasses with Z. Livorová, M. Hajossyová, N. Kniplová and P. Dvorský. She has participated in several international competitions. At the Mikuláš Schneider--Trnavský International Singing Competition in Trnava, she received the prize for the Best Interpretation of a Work by a Slovak Composer, and in 2008 she was a finalist at the Montserrat Caballé Competition in Zaragoza. In 2009, she won third prize at the Hans Gabor Belvedere Singing Competition in Vienna, as well as first prize and the Audience Prize at the Competizione dell'Opera in Dresden. She made her stage debut while still a student, singing the title role in Dvořák's *Rusalka* at the Janáček Opera in Brno. At the State Opera in Banská Bystrica, she appeared in Orff's *Die Kluge*, Suchoň's *Krútňava* and Puccini's *Suor Angelica*, performing the latter also at the Slovak National Theatre in Bratislava. There she also took on the roles of Katrena in *Krútňava*, Mařenka in *The Bartered Bride* (Literary Fund Prize and a nomination for the 2009 Dosky Awards), Mimì in *La bohème*, Rusalka, Aida and the main role in Smetana's *The Kiss* (2024). She has also worked with the Staatstheater Braunschweig, appearing in Gomes's *Salvator Rosa*, Mascagni's *Isabeau* and Weber's *Der Freischütz*. She performs regularly on the concert stage, including with the Slovak Philharmonic and the Slovak Sinfonietta Žilina. She appeared as Chrysothemis in Strauss's *Elektra* under the baton of Juraj Valčuha. In 2023, she made her debut as Libuše in Smetana's opera of the same name at the National Theatre in Prague, conducted by Robert Jindra. She subsequently performed the role at the Smetana Opera Cycle in Ostrava.

Aleš Briscein

CTIRAD

Tenor Aleš Briscein se naposledy objevil na scéně v Aucklandu v roli Paula v Korngoldově opeře *Mrtvé město*, v Praze pak jako Erik (*Bludný Holanďan*) a Fritz (*Vzdálený zvuk* od F. Schrekera). Mezi významné milníky jeho dosavadní kariéry se řadí Boris (*Káťa Kabanová*) a Anatol Kuragin (*Vojna a mír*, režie Calixto Bieito) v Ženevě, Albert Gregor (*Věc Makropulos*) v berlínské Deutsche Oper a v Grand Théâtre de Geneve, Clair Quilty (Ščedrinova *Lolita*) v Praze a v Petrohradu, Smetanův *Dalibor* pod hudebním vedením Stefana Soltesze ve Frankfurtské opeře, Filka Morozov (*Z mrtvého domu*) v Bavorské státní opeře v hudebním nastudování Simone Youngové, postava Tambourmajora (*Wozzeck*, režie Robert Carsen) v Divadle na Vídeňce pod vedením Leo Hussaina, titulní role v Zemlinského opeře *Trpaslík* ve Štýrském Hradci, za níž obdržel Musik Preis za nejlepší mužský výkon roku 2018, a role Lenského (*Evžen Oněgin*) v berlínské Komické opeře. Kromě toho jsme ho také mohli spatřit jako Královského syna (*Královské děti*), Ferranda (*Così fan tutte*), Laca Klemeně a Števu Buryju (*Její pastorkyňa*), Jiřího (Dvořákův *Jakobín*), Ladislava (Smetanovy *Dvě vdovy*), Prince (*Rusalka*), hraběte d'Albafloriu (*Mirandolina* Bohuslava Martinů), Jaroměra (Fibichova opera *Pád Arkuna*), Lukáše (Smetanova *Hubička*), Alfréda (*La traviata*), Polliona (*Norma*) a v titulní roli v *Lohengrinovi*. K jeho koncertnímu repertoáru se řadí mimo jiné Beethovenova *9. symfonie* a *Missa solemnis* a Mahlerova *8. symfonie*. Hostování jej zavedlo na Tyrolský festival Erl, Salcburský festival, na operní festival Savonlinna, na hudební festival BBC Proms a do Semperovy opery v Drážďanech.

CTIRAD

Tenor Aleš Briscein last appeared on stage in Auckland as Paul in Korngold's opera *Die tote Stadt* and then in Prague as Erik (*Der fliegende Holländer*) and Fritz (*Der ferne Klang* by Franz Schreker). Important milestones in his career to date have been Boris (*Katya Kabanová*) and Anatole Kuragin (*War and Peace* directed by Calixto Bieito) in Geneva, Albert Gregor (*The Makropulos Affair*) at Deutsche Oper Berlin and Grand Théâtre de Geneve, Clare Quilty (Shchedrin's *Lolita*) in Prague and St. Petersburg, Smetana's *Dalibor* conducted by Stefan Soltesz at Oper Frankfurt, Filka Morozov (*From the House of the Dead*) at the Bayerische Staatsoper as staged by Simone Young, the role of the Drum Major (*Wozzeck*, directed by Robert Carsen) at the Theater an der Wien conducted by Leo Hussain, the title role in the opera *Der Zwerg* by Alexander von Zemlinsky in Graz, for which he received the Musik Preis for Best Male Performance of 2018, and the role of Lensky (*Eugene Onegin*) at the Komische Oper Berlin. We have also had the chance of seeing him as the King's Son (*Königskinder*), Ferrando (*Cosi fan tutte*), Laca Klemeň and Števa Buryja (*Jenůfa*), Jiří (Dvořák's *The Jacobin*), Ladislav (Smetana's *The Two Widows*), The Prince (*Rusalka*), Conte d'Albafiorita (*Mirandolina* by Bohuslav Martinů), Jaroměr (Fibich's opera *The Fall of Arkun*), Lukáš (Smetana's *The Kiss*), Alfredo (*La traviata*), Pollione (*Norma*) and in the lead role in *Lohengrin*. His concert repertoire includes such pieces as Beethoven's *Ninth Symphony* and *Missa solemnis* and Mahler's *Eighth Symphony*. Guest appearances have taken him to the Tiroler Festspiele Erl, Salzburger Festpiele, the Savonlinna Opera Festival, the BBC Proms and the Semperoper Dresden.

Svatopluk Sem

PŘEMYSL

Barytonista Svatopluk Sem je absolventem konzervatoře v Českých Budějovicích. Pravidelně hostuje téměř na všech operních scénách České republiky, od roku 2022 je členem souboru Národního divadla v Praze, kde debutoval v roli Ďábla (*Hry o Marii*) pod taktovkou J. Bělohlávka. V průběhu let zde ztvárnil několik desítek rolí, např. Dona Giovanniho (*Don Giovanni*), Guglielma (*Così fan tutte*), Germonta (*La traviata*), Escamilla (*Carmen*), Sharplesse (*Madama Butterfly*), Klingsora (*Parsifal*), Gérarda (*Andrea Chénier*) či Revírníka (*Příhody lišky Bystroušky*). V dubnu 2016 vystoupil na prestižním festivalu BBC Proms v londýnské Royal Albert Hall jako Jaroslav Prus (*Věc Makropulos*) a Stárek (*Její pastorkyňa*) s BBC Symphony Orchestra. Pravidelně hostuje na koncertních a operních jevištích v zahraničí a spolupracuje s dirigenty, jako jsou J. Bělohlávek, E. Fiore, T. Hanus, J. Hrůša, R. Jindra, T. Netopil, L. Pešek či J. Valčuha. Představil se publiku v řadě zemí (např. Japonsko, USA, Dánsko, Jižní Korea, Čína, Rakousko, Španělsko, Holandsko, Německo, Maďarsko, Finsko, Norsko, Itálie či Velká Británie) za doprovodu České filharmonie, Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín, PKF – Prague Philharmonia, Rotterdam Philharmonic Orchestra, Maďarské národní filharmonie v Budapešti nebo BBC Symphony Orchestra London. V divadle Teatro Regio di Torino nastudoval v roce 2016 roli Revírníka (*Příhody lišky Bystroušky*) v režii R. Carsena. S touto rolí v roce 2025 debutoval v Norské národní opeře v Oslu. Je častým hostem mezinárodních hudebních a operních festivalů – BBC Proms, Operní festival Savonlinna (Finsko), MHF Český Krumlov, MHF Dvořákova Praha, MHF Pražské jaro, Zlatá Praha nebo MOF Smetanova Litomyšl. V říjnu 2024 zpíval zahajovací koncert nové sezony Houstonské filharmonie v USA s *Českou rapsodií* B. Martinů pod taktovkou Juraje Valčuhy.

PŘEMYSL

Baritone Svatopluk Sem is a graduate of the conservatory in České Budějovice. He regularly appears as a guest performer on almost all the opera stages in the Czech Republic, and since 2022 has been a member of the National Theatre in Prague, where he made his debut in the role of the Devil (*The Plays of Mary*) under the baton of J. Bělohlávek. He has played dozens of roles here over the years, such as Don Giovanni (*Don Giovanni*), Guglielmo (*Così fan tutte*), Germont (*La traviata*), Escamillo (*Carmen*), Sharpless (*Madama Butterfly*), Klingsor (*Parsifal*), Gérard (*Andrea Chénier*) and the Forester (*The Cunning Little Vixen*). In April 2016, he performed at the prestigious BBC Proms festival at London's Royal Albert Hall as Jaroslav Prus (*The Makropulos Affair*) and Stárek (*Jenůfa*) with the BBC Symphony Orchestra. He regularly appears on concert and opera stages abroad and works with such conductors as J. Bělohlávek, J. Fiore, T. Hanus, J. Hrůša, R. Jindra, T. Netopil, L. Pešek and J. Valčuha. He has performed in many countries (such as Japan, the USA, Denmark, South Korea, China, Austria, Spain, Holland, Germany, Hungary, Finland, Norway, Italy and Great Britain) accompanied by the Czech Philharmonic, the Bohuslav Martinů Philharmonic Zlín, PKF – Prague Philharmonia, the Rotterdam Philharmonic Orchestra, the Hungarian National Philharmonic in Budapest and the BBC Symphony Orchestra London. In 2016, he performed the role of the Forester (*The Cunning Little Vixen*) at the Teatro Regio di Torino, directed by Robert Carsen. He made his debut with this role at the Norwegian National Opera in Oslo in 2025. He is a frequent guest at international music and opera festivals – the BBC Proms, the Savonlinna Opera Festival (Finland), the Český Krumlov International Music Festival, the Dvořák Prague International Music Festival, the Prague Spring International Music Festival, Golden Prague, and the Smetana's Litomyšl International Opera Festival. In October 2024, he sang the opening concert of the new season of the Houston Philharmonic in the USA with B. Martinů's *Czech Rhapsody* conducted by Juraj Valčuha.

Daniel Matoušek

LUMÍR

Daniel Matoušek pochází z Ústí nad Labem. Na pěvecké technice v začátcích spolupracoval s Janem Vacíkem, Antoniem Carangelem, Evou Randovou a Jarmilou Chaloupkovou. V současnosti je pod vedením Kateřiny Kněžíkové a Adama Plachetky. Od sezony 2022/23 je stálým členem opery Národního divadla, kde se v sezoně 2024/25 představil v rolích jako Nemorino (*Nápoj lásky*), Don Ottavio (*Don Giovanni*) a Edmondo (*Manon Lescaut*). Ztvárňuje také další významné role z tenorového repertoáru, jako jsou Rinuccio (*Gianni Schicchi*), Tamino (*Kouzelná flétna*), Tybalt (*Romeo a Julie*), Dalandův kormidelník (*Bludný Holanďan*) a Beppe (*I Pagliacci*). Vedle české operní scény hostoval na několika německých a italských open air festivalech (například Opera Classica Europa), stejně jako ve Slovenském národním divadle v Bratislavě a v Národním divadle v Košicích. Zúčastnil se také festivalu iSING v Číně, kam byl vybrán z 2 500 zpěváků z celého světa. V září roku 2024 vyšlo u Radioservisu jeho debutové album nazvané '*O sole mio* – album italských a neapolských písní ve vlastní symfonické úpravě a se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu pod vedením dirigenta Jana Kučery.

LUMÍR

Daniel Matoušek comes from Ústí nad Labem. He initially worked on his singing technique with Jan Vacík, Antonio Carangelo, Eva Randová and Jarmila Chaloupková. He is currently studying with Kateřina Kněžíková and Adam Plachetka. Since the 2022/2023 season, he has been a permanent member of the opera company at the National Theatre, where he made his debut as Nemorino (*L'elisir d'amore*), Don Ottavio (*Don Giovanni*) and Edmondo (*Manon Lescaut*) in the 2024/2025 season. He also plays other significant roles in the tenor repertoire such as Rinuccio, Tamino, Tybalt (*Romeo and Juliett*), Dalland's steersman and Beppe (*I Pagliacci*). In addition to the Czech opera scene, he has also been a guest performer at a number of open-air festivals in Germany and Italy (such as Opera Classica Europa), as well as at the Slovak National Theatre in Bratislava and the National Theatre in Košice. He has also participated at the iSING festival in China, for which he was selected from 2,500 singers from all over the world. In September 2024, Radioservis released his debut album entitled '*O sole mio*' – an album of Italian and Neapolitan songs in his own symphonic arrangement with the Czech Radio Symphony Orchestra and conductor Jan Kučera.

Sbor Národního divadla

Sbor Národního divadla se formoval již v Prozatímním divadle pod přímým vedením kapelníka a posléze uměleckého šéfa divadla Bedřicha Smetany, aby pak v roce 1883 jako interpretačně vyzrálé těleso přešel do nově otevřeného Národního divadla. Do jeho čela se postavil Augustin Vyskočil. V roce 1900 na něj navázal nejprve František Picka a po dvou letech Rudolf Zamrzla. Dalšími sbormistry byli Jaromír Herle, Miroslav Kampelsheimer, Jan Mario Ouředník nebo Jarmil Burghauser. V roce 1956 převzal vedení sboru Milan Malý, který si toto postavení udržel až do roku 2001. Na pozici druhého sbormistra v roce 1992 přišel Pavel Vaněk, který v roce 2000 převzal vedení tělesa na příštích 22 let. V roce 2023 je vystřídal Lukáš Kozubík. Sbor se představil na mnoha domácích i zahraničních zájezdech, např. účast na festivalech Pražské jaro, v Litomyšli, Edinburku, ve finské Savonnlině, v Itálii, Řecku, v Japonsku atd. Sbor ND se rovněž podílel na řadě gramofonových a rozhlasových nahrávek.

The National Theatre Chorus

The National Theatre Chorus was formed already during the Provisional Theatre period under the direct guidance of conductor and later artistic director Bedřich Smetana. In 1883, as a mature ensemble, it transitioned to the newly opened National Theatre, with Augustin Vyskočil appointed as its head. He was succeeded in 1900 first by František Picka and two years later by Rudolf Zamrzla. Subsequent chorus masters included Jaromír Herle, Miroslav Kampelsheimer, Jan Mario Ouředník, and Jarmil Burghauser. In 1956, Milan Malý took over the leadership of the chorus, maintaining his position until 2001. In 1992, Pavel Vaněk joined as second chorus master, going on to lead the ensemble from 2000 to 2022. He was succeeded by Lukáš Kozubík in 2023. The chorus has performed at numerous domestic and international festivals, including Pargue Spring, Litomyšl, Edinburgh, Savonlinna in Finland, Italy, Greece, Japan, etc. The chorus has also participated in a wide range of gramophone, radio and TV recordings.

Lukáš Kozubík

SBORMISTR

Lukáš Kozubík vystudoval operní zpěv na Janáčkově konzervatoři v Ostravě a Institutu pro umělecká studia na Ostravské univerzitě. Zároveň je absolventem Janáčkovy akademie múzických umění v oboru dirigování sboru ze třídy prof. Lubomíra Mátla. Již během studií spolupracoval s celou řadou sborů, mj. s Mátlovým akademickým sborem, Pěveckým sborem Lumír Brno aj. Aktivně se rovněž podílel na činnosti Komorní opery JAMU na pozicích asistenta dirigenta, sbormistra a korepetitora. V letech 2012–2021 byl šéfsbormistrem opery Státního divadla v Košicích, kde také založil a umělecky vedl Dětské operní studio. Od září 2020 je druhým sbormistrem Pražského filharmonického sboru, s kterým absolvoval operní festivaly v St. Gallenu a Bregenzu. Zároveň je uměleckým mentorem Akademie Pražského filharmonického sboru. V září 2022 nastoupil na pozici sbormistra Sboru Národního divadla. Od ledna 2023 je jeho šéfsbormistrem.

CHOIRMASTER

Lukáš Kozubík studied opera singing at the Janáček Conservatory in Ostrava and the Institute for Art Studies at the University of Ostrava. He is also a graduate of the Janáček Academy of Performing Arts and Music (JAMU) in choral conducting from the class of Prof. Lubomír Mátl. While still a student, he worked with a number of choirs, including the Mátl Academic Choir and the Lumír Choir Brno. As assistant conductor, chorus master and repetiteur, he participated in the activities of the JAMU Chamber Opera. From 2012 to 2021, he was chief chorus master of the State Theatre Opera in Košice, Slovakia, where he also founded and led the Children's Opera Studio. Since September 2020, he has been second chorus master of the Prague Philharmonic Choir, with whom he regularly performed at the festivals in St. Gallen and Bregenz. He is also an artistic mentor of the Prague Philharmonic Choir Academy. In September 2022, he became chorus master of the National Theatre Chorus, and since January 2023 he has been its chief chorus master.

Orchestr Národního divadla

Orchestr Národního divadla patří k nejstarším orchestrům v České republice. Jeho kořeny sahají do období Prozatímního divadla (1862–1883), kdy se z kapely Karla Komzáka stal v roce 1865 orchestr Prozatímního divadla (Královské zemské české divadlo v Praze). Prvními kapelníky byli J. N. Maýr, B. Smetana a A. Čech. Významnými osobnostmi v čele orchestru byli K. Kovařovic, O. Ostrčil, V. Talich, J. Vogel, O. Jeremiáš, Z. Chalabala, J. Krombholc, F. Vajnar, Z. Košler, T. Netopil, J. Kyzlink či R. Jindra. S orchestrem spolupracovali mj. R. Strauss, K. Böhm, Ch. Mackerras, B. Gregor, J. Kout, J. Bělohlávek, J. Fiore, T. Hanus a J. Hrůša. Orchestr působí při operních a baletních představeních a koncertech v Národním a Stavovském divadle. Orchestr se představil nejen v tuzemsku (Pražské jaro, Smetanova Litomyšl aj.), ale také např. v Německu, Itálii, Španělsku, Nizozemí, Skotsku, Slovensku, Maďarsku, Polsku, Rusku či Japonsku. Orchestr se podílel na rozhlasových, televizních a gramofonových nahrávkách (Esta, Supraphon, Deutsche Grammophon).

The National Theatre Orchestra

The National Theatre Orchestra is one of the oldest orchestras in the Czech Republic. Its roots trace back to the Provisional Theatre era (1862–1883), when Karel Komzák's band became the orchestra of the Provisional Theatre (Royal Provincial Czech Theatre in Prague) in 1865. Its first principal conductors were J. N. Maýr, B. Smetana, and A. Čech. Prominent figures leading the orchestra included K. Kovařovic, O. Ostrčil, V. Talich, J. Vogel, O. Jeremiáš, Z. Chalabala, J. Krombholc, F. Vajnar, Z. Košler, T. Netopil, J. Kyzlink, and R. Jindra. The orchestra has collaborated with distinguished conductors such as R. Strauss, K. Böhm, Ch. Mackerras, B. Gregor, J. Kout, J. Bělohlávek, J. Fiore, T. Hanus, and J. Hrůša. The orchestra performs in opera and ballet productions as well as concerts at the National Theatre and the Estates Theatre. The orchestra has performed not only domestically (Prague Spring, Smetana's Litomyšl, etc.), but also in Germany, Italy, Spain, the Netherlands, Scotland, Slovakia, Hungary, Poland, Russia, and Japan. The orchestra has also recorded for radio, television, and record labels (Esta, Supraphon, Deutsche Grammophon).